

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β΄

Greeting

1:1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ¹ διὰ θελήματος Θεοῦ, κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, **2** Τιμοθέω, ἀγαπητῷ τέκνῳ· Χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Paul addresses Timothy's spiritual crisis

Paul encourages Timothy

1:3 Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, ὃ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνησίαν ἐν ταῖς δεήσεσίν μου, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, **4** ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν (μεμνημένος σου τῶν δακρύων), ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ.² **5** ὑπόμνησιν λαμβάνων³ τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως—ἥτις ἐνώκησεν πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι⁴ καὶ τῇ μητρί σου Εὐνείκῃ,⁵ πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. **6** Δι' ἣν αἰτίαν ἀναμνησκῶ σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου. **7** Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ.

Don't be ashamed to suffer for Christ

8 Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῆς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν Θεοῦ **9**—τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγία, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν ἀλλὰ κατ'⁶ ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν, τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων, **10** φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ,⁷ καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου· **11** εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν.⁸ **12** Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι, οἶδα γὰρ ὅτι πεπίστευκα καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστὶν τὴν παραθήκην⁹ μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

Be loyal—the example of Onesiphorus

13 Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαίνοντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **14** Τὴν καλὴν παραθήκην¹⁰ φύλαξον διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.

¹ ιησου χριστου f³⁵ A [60%] RP,TR | ~ 21 x [40%] HF,OC,NU | --- CP[?]

² πληρωθω f³⁵ xA,C [90%] RP,HF,OC,TR,NU | πλησθω [10%] CP

³ λαμβανων f³⁵ [96%] RP,HF,OC,TR,CP | λαβων xA,C [4%] NU

⁴ λωιδι rel | λοιδι [3%] | λωιδη [2%] CP

⁵ ευνεικη f³⁵ [50%] TR | ευνικη xA,C [45%] RP,HF,OC,CP,NU | ευνηκη [5%]

⁶ κατ f³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | κατα xA,C [5%] NU

⁷ ιησου χριστου f³⁵ C [97%] RP,HF,OC,TR,CP | ~ 21 xA [3%] NU

⁸ εθνων f³⁵ C (99%) RP,HF,OC,TR,CP | --- xA,I (1%) NU (It is improbable that NU could be correct here; even the Coptic abandons them.)

⁹ παραθηκην f³⁵ xA,C [85%] RP,HF,OC,TR,NU | παρακαταθηκην [15%] CP

¹⁰ παραθηκην f³⁵ xA,C [90%] RP,HF,OC,CP,NU | παρακαταθηκην [10%] TR

15 Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστὶν Φύγελλος¹ καὶ Ἑρμογένης. **16** Δῶν ἔλεος ὁ Κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξεν καὶ τὴν ἄλυσίν μου οὐκ ἐπησχύνθη.² **17** ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ σπουδαιότερον³ ἐζήτησέν με καὶ εὔρεν **18** (δῶν αὐτῷ ὁ Κύριος εὐρεῖν ἔλεος παρὰ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ)· καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησεν βέλτιον σὺ γινώσκεις.

Be strengthened

2:1 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **2** Καί, ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἐτέρους διδάξαι.

3 Σὺ οὖν κακοπάθησον⁴ ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ.⁵ **4** Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις,⁶ ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. **5** Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ **6**—τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. **7** Νόει ἃ⁷ λέγω· δῶν⁸ γάρ σοι ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσιν.

Encouragement by example

8 Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαυὶδ· κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, **9** ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς κακοῦργος, ἀλλ'⁹ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται. **10** Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω· διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου. **11** Πιστὸς ὁ λόγος· Εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν· **12** εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα,¹⁰ κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· **13** εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει—ἀρνήσασθαι¹¹ ἑαυτὸν οὐ δύναται.

¹ φυγελλος f³⁵ A [60%] OC,TR | φυγελος NC [35%] RP,HF,CP,NU | φρυγελλος [5%]

² ἐπησχυνθη f³⁵ N [50%] TR | επαισχυνθη A,C [49%] RP,HF,OC,CP,NU | καταισχυνθη [1%] (Apparently we have alternate forms of the aorist passive indicative, so the meaning is the same.)

³ σπουδαιότερον f³⁵ (94.3%) RP,HF,OC,TR,CP | σπουδαιότερος A (1.7%) | σπουδαιως N(C) (3.8%) NU | one other variant (0.2%)

⁴ συ ουν κακοπαθησον f³⁵ (94.1%) RP,HF,OC,TR,CP | συγκακοπαθησον N(A,C)I (3.8%) NU | conflation (1.6%) | three other variants (0.5%) (The Alexandrians missed the point, creating an inferior reading. The joint suffering was handled in 1:8.)

⁵ ιησου χριστου f³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | ~ 21 N(A,C) [5%] NU

⁶ πραγματειαις f³⁵ [90%] RP,HF,OC,TR,CP,NU | πραγματαις N(A,C) [10%]

⁷ α f³⁵ [98%] RP,HF,OC,TR,CP | ο N(A,C) [2%] NU

⁸ δωη f³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | δωσει N(A,C) [5%] NU (The immediately following γαρ presumably motivated the Alexandrian alteration.)

⁹ αλλ rell | αλλα N(A,C) [2%] NU

¹⁰ αρνουμεθα f³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | αρνησομεθα N(A,C),048 [5%] NU (A little assimilation by attraction to the following future?)

¹¹ αρνησασθαι f³⁵ [85%] RP,HF,OC,TR,CP | 1 γαρ N(A^v,C),048^v [15%] NU

14 Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου¹ μὴ λογομαχεῖν εἰς² οὐδὲν χρήσιμον—ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων.

Approved and disapproved

15 Σπούδαςον σεαυτὸν δόκιμον παραστήσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. **16** Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιῖστασο, ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, **17** καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἔξει—ὧν ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός, **18** οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἡστόχησαν, λέγοντες τὴν³ ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι· καὶ ἀνατρέπουσιν τὴν τινῶν πίστιν.

19 Ὁ μὲντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἔστηκεν, ἔχων τὴν σφραγίδα ταύτην· «Ἔγνων Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ,» καὶ ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα Κυρίου.⁴ **20** Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστιν μόνον σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα· καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν. **21** Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον καὶ⁵ εὐχρηστον τῷ Δεσπότη, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον.

The true source of opposition

22 Τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε· δίδωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην, μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. **23** Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσιν μάχας. **24** Δουλὸν δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι ἀλλ’⁶ ἥπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον, **25** ἐν πραότητι⁷ παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μήποτε δῶ⁸ αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας **26** καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος (ἐξωγρημένοι ὑπ’ αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα).

Paul addresses Timothy’s future ministry

What relativistic humanism produces

3:1 Τοῦτο δὲ γίνωσκε· ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποὶ· **2** ἔσονται γὰρ οἱ⁹ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι,¹⁰ ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, **3** ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, **4** προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ Φιλόθεοι· **5** ἔχοντες μὀρφωσιν εὐσεβείας τὴν δὲ

¹ κυρίου f³⁵ A,048 [87%] RP,HF,OC,TR,CP | θεου NC,I [10%] NU | χριστου [3%]

² εις f³⁵ [97%] RP,HF,OC,TR,CP | επ NA,C,I,048 [3%] NU

³ την f³⁵ A,C [98%] RP,HF,OC,TR,CP[NU] | --- N048 [2%]

⁴ κυρίου f³⁵ NA,C [90%] RP,HF,OC,CP,NU | χριστου [10%] TR

⁵ και f³⁵ C [97%] RP,HF,OC,TR,CP | --- NA,048 [3%] NU

⁶ αλλ rell | αλλα NA [2%] NU

⁷ πραοτητι f³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | πραυτητι NA,C [5%] NU

⁸ δω f³⁵ [97%] RP,HF,OC,TR,CP | δωη NA,C [3%] NU

⁹ οι rell | --- N [5%] CP

¹⁰ φιλαργυροι rell | φυλαργυροι CP

δύναμιν αὐτῆς ἡρνημένοι.

Καὶ τούτους ἀποτρέπου· **6** ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύοντες¹ εἰς τὰς οἰκίας καὶ αἰχμαλωτίζοντες² γυναικάρια³ σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις, **7** πάντοτε μανθάνοντα καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. **8** Ὅν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσῇ,⁴ οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ—ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν—**9** ἀλλ’ οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον,⁵ ἢ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὥς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο.

“Continue in the things you have learned”

10 Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς⁶ μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ· **11** τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν οἷά μοι ἐγένετο⁷ ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις—οἷους διωγμοὺς ὑπήνεγκα· καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος. **12** Καί, πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται· **13** πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.

14 Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ οἷς⁸ ἐπιστώθης,⁹ εἰδὼς παρὰ τίνος¹⁰ ἔμαθες, **15** καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ¹¹ Ἱερὰ Γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **16** Πᾶσα Γραφὴ Θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον,¹² πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ, **17** ἵνα ἄρτιος ᾦ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.¹³

¹ ἐνδύοντες f³⁵ [20%] | ἐνδύνοντες NA,C [77%] RP, HF, OC, TR, CP, NU | εἰσδύνοντες [3%] (ἐνδύνω or ἐνδύω? The basic meaning of ἐνδύω is ‘to enter’, which over time was obscured by the statistically predominant use with reference to entering clothes (in English we speak of ‘putting on’ clothes), except that for this use the verb is normally in the middle voice, not the active, as here. But in the context the description of such persons, given in verses 2-5, does not agree with ‘sneaking’ or ‘worming’—they enter openly, exuding confidence and competence. ἐνδύω is probably correct.)

² αἰχμαλωτίζοντες f³⁵ NA,C [50%] OC, CP, NU | αἰχμαλωτευοντες [45%] RP, HF, TR | αἰχμαλωτευον [5%]

³ γυναικαρια f³⁵ NA,C [85%] RP, HF, OC, CP, NU | τα 1 [15%] TR

⁴ μωυση f³⁵ [60%] RP | μωσει NC [30%] HF, OC, TR, CP, NU | μωσει A [10%]

⁵ πλειον f³⁵ NA,C [90%] RP, HF, OC, TR, NU | πλειστον [10%] CP

⁶ παρηκολουθηκας f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | παρηκολουθησας NA,C [3%] NU

⁷ εγενετο rel | εγενοντο A [5%] OC, CP

⁸ οἱς f³⁵ [20%] | --- NA,C [80%] RP, HF, OC, TR, CP, NU

⁹ επιστωθης f³⁵ NA,C [87%] RP, HF, OC, TR, CP, NU | επιστευθης [10%] | επιστοθης [3%]

¹⁰ τινος f³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP | τινων NA,C [4%] NU

¹¹ τα f³⁵ A, C [98%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- N [2%]

¹² ελεγχον f³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP | ελεγμον NA, C, I [4%] NU

¹³ εξηρτισμενος rel | εξηρτημενος [10%] | εξηρτιμενος [5%] | εξηρτυμενος CP[?]

Proclaim the Word!

4:1 Διαμαρτύρομαι οὖν ἐγώ,¹ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου² Ἰησοῦ Χριστοῦ,³ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς, κατὰ⁴ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. **2** Κήρυξον τὸν Λόγον· ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως· ἔλεγχον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. **3** Ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαίνουσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται· ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας⁵ ἑαυτοῖς ἐπισωρεύουσιν διδασκάλους κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν **4**—καί, ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοήν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. **5** Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσιν, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον.

Timothy will no longer have Paul to help him

6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως⁶ ἐφέστηκεν. **7** Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν⁷ ἠγωνίσμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα. **8** Λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος Κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν τοῖς ἡγαπηκόσιν τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

Concluding remarks

“Please come quickly”

4:9 Σπούδασον ἐλθεῖν πρὸς με ταχέως. **10** Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλειπεν,⁸ ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην—Κρίσκης⁹ εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν.¹⁰ **11** Λουκᾶς ἐστὶν μόνος μετ’ ἐμοῦ. Μᾶρκον ἀναλαβὼν ἄγε¹¹ μετὰ σεαυτοῦ, ἔστιν γάρ μοι εὐχρηστος εἰς διακονίαν. **12** Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἑφεσον. **13** Τὸν φελόνην¹² ὃν ἀπέλειπον¹³ ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ ἐρχόμενος φέρε—καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας. **14** Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλὰ μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ἀποδώῃ¹⁴ αὐτῷ ὁ Κύριος

¹ ουν εγω f³⁵ (85.9%) RP, HF, OC, TR, CP | 1 (4%) | 2 (1%) | --- NA, C, I (9.1%) NU

² του κυριου f³⁵ [90%] RP, HF, OC, TR | 2 [3%] | --- NA, C [5%] NU | 12 ημων [2%] CP

³ ιησου χριστου f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 21 NA, C [5%] NU

⁴ κατα f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | και NA, C [3%] NU

⁵ επιθυμιας τας ιδιας f³⁵ (69.8%) RP, HF, OC, TR, CP | ~ 31 NA, C (30.1%) NU | one other reading (0.2%)

⁶ εμης αναλυσεως f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 2 μου NA, C [5%] NU

⁷ αγωνα τον καλον f³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 31 NA, C [4%] NU

⁸ εγκατελειπεν *rell* | εγκατελειπεν A, C [15%]

⁹ κρισκης f³⁵ [60%] CP | κρησκης NA, C [40%] RP, HF, OC, TR, NU

¹⁰ δαλματιαν *rell* | δελματιαν C [8%] | δερματιαν A [2%]

¹¹ αγε f³⁵ NA, C [85%] RP, HF, OC, TR, NU | αγαγε A [15%] CP

¹² φελωνην f³⁵ NA, C [65%] RP, CP | φαιλωνην [29%] HF, OC, TR, NU | φελωνην [5%] | φαιλωνην [1%]

¹³ απελιπον *rell* | απελειπον A, C [15%] | απεστειλα [2%]

¹⁴ αποδωη f³⁵ [90%] RP, HF, OC, TR, CP | αποδωσει NA, C [10%] NU

κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· **15** ὃν καὶ σὺ φυλάσσου, λίαν γὰρ ἀνθέστηκεν¹ τοῖς ἡμετέροις λόγοις.

People will disappoint you

16 Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογία οὐδεὶς μοι συμπαραγγέμετο,² ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον.³ Μὴ αὐτοῖς λογισθεῖν. **17** Ὁ δὲ Κύριός μοι παρέστη καὶ ἐνεδυνάμωσέν με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ καὶ ἀκούσῃ⁴ πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος· **18** καὶ⁵ ῥύσεται με ὁ Κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Farewell

19 Ἀσπασαι Πρίσκαν⁶ καὶ Ἀκύλαν, καὶ τὸν Ὀνησιφόρου οἶκον. **20** Ἑραστός ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ, Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον⁷ ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα. **21** Σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπάζεται σε Εὐβουλος, καὶ Πούδης καὶ Λίνος καὶ Κλαυδία καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες. **22** Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς⁸ μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.^{9,10}

¹ ἀνθεστηκεν **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | ἀντεστη **NA**, C [3%] NU

² συμπαραγγέμετο **f**³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP | παρεγγέμετο **NA**, C [4%] NU

³ ἐγκατέλιπον *rell* | ἐγκατελειπον A, C [15%]

⁴ ἀκούσῃ **f**³⁵ [90%] RP, HF, OC, TR, CP | ἀκουσῶσιν **NA**, C [10%] NU

⁵ καὶ **f**³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **NA**, C [4%] NU

⁶ πρίσκαν **f**³⁵ **NA**, C [85%] RP, HF, OC, TR, NU | πρισκίλλαν [15%] CP

⁷ ἀπέλιπον *rell* | ἀπελειπον C [15%]

⁸ κυριος ιησους χριστος **f**³⁵ C [94%] RP, HF, OC, TR, CP | 12 A [3%] | 1 **κ** [3%] NU

⁹ ἀμην **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **NA**, C [3%] NU

¹⁰ The citation of **f**³⁵ is based on thirty-six MSS—18, 35, 201, 204, 328, 386, 394, 444, 604, 757, 824, 928, 959, 986, 1072, 1075, 1100, 1247, 1249, 1503, 1548, 1637, 1725, 1732, 1761, 1768, 1855, 1864, 1865, 1876, 1892, 2080, 2466, 2554, 2587 and 2723—all of which I collated myself. 824, 1072 and 1864 are ‘perfect’ representative of **f**³⁵ in 2 Timothy, as they stand, as were the exemplars of 1503, 1075, 1865 and 2723. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Constantinople, Bucharest, Aegean, Trikala, Athens, Mt. Athos [seven different monasteries], Grottaferrata, Vatican, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception.

In the statements of evidence I have included the percentage of manuscript attestation for each variant, within either () or []. I have used () for the evidence taken from *TuT*, which I take to be reasonably precise. For the variant sets that are not covered there I had to revert to von Soden and the apparatus of N-A²⁷, supplementing from other sources where possible (Scrivener and Tischendorf)—the percentages offered, I have used [] for these, are extrapolations based on a comparison of these sources.

I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed $\pm 1\%$; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error should hardly exceed $\pm 3\%$; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error should rarely exceed $\pm 15\%$. But I guarantee the

witness of Family 35. Please see the last footnote for Matthew for further information.